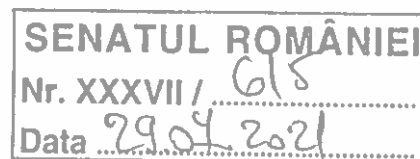
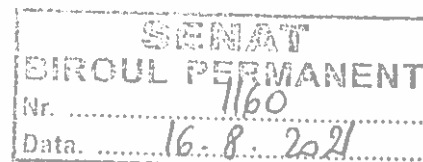

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

SENAT

INFORMARE

***privind participarea la cea de-a treia parte a Sesiunii ordinare
a Adunării Parlamentare a Consiliului Europei
(Strasbourg, 21-24 iunie 2021)***

În perioada 21-24 iunie 2021 s-au desfășurat, la Strasbourg, în format hibrid, lucrările celei de-a treia părți a Sesiunii ordinare a Adunării Parlamentare a Consiliului Europei (APCE).

Din partea Delegației Parlamentului României la APCE au participat la sesiune, din partea Senatului, dnii senatori **Titus Corlățean** și **Viorel-Riceard Badea**, *membri titulari* și dna senator **Elena-Simona Spătaru**, *membre supleant*.

Cu acest prilej au fost aleși prin votul membrilor APCE:

- doi vicepreședinți ai Adunării din partea Italiei (*dna Marta Grande, neafiliată*) și Olandei (*dna Ria Oomen Ruijten, PPE/CD*);
- judecătorul din partea Croației la Curtea Europeană a Drepturilor Omului (CEDO), respectiv dl Davor Derenčinovič.

Dl Péter Szijjártó, *președintele Comitetului Miniștrilor al Consiliului Europei, ministrul ungar al afacerilor externe și comerțului*, a evidențiat următoarele aspecte:

- minoritățile naționale au nevoie de garanții care să le permită prezervarea identității, culturii, religiei și limbii în administrație publică, educație și media, iar, în acest context, a anunțat organizarea a patru conferințe pe această temă în timpul președinției ungare, care au ca scop promovarea drepturilor minorităților naționale;
- alte priorități ale președinției ungare la APCE vizează protecția familiilor, în special a copiilor, în contextul noilor circumstanțe determinate de pandemie, care a transformat parțial viețile cetățenilor în realități virtuale, în special prin intermediul educației digitale și a telemuncii; acest fenomen a adus cu sine un număr însemnat de utilizatori neexperimentați în lumea virtuală, care sunt lipsiți de apărare în mediul virtual și în fața celor care săvârșesc infracțiuni privitoare la viața sexuală; este nevoie de reglementări ferme pentru protecția familiilor și copiilor, atât în viața reală, cât și în cea virtuală;
- în cadrul celei de-a 131-a sesiuni a Comitetului Miniștrilor (videoconferință, Hamburg, 21 mai 2021), miniștrii afacerilor externe din SM ale CoE au făcut apel la accelerarea preparativelor pentru cel de-al doilea Protocol Adițional la Convenția CoE privind criminalitatea informatică (Convenția de la Budapesta), care va avea ca scop întărirea eficienței cooperării între statele membre în materie de criminalitate informatică și administrare de probe electronice;
- Președinția ungară va pune un accent deosebit totodată pe asigurarea libertății religioase, combaterea persecutării creștinilor și a antisemitismului și protecția mediului; cu privire la acest din urmă domeniu, Ungaria, prima țară care a semnat și ratificat Acordul de la Paris, va promova cooperarea internațională și asistența mutuală pentru a asigura dreptul fundamental la un mediu sănătos.

În cadrul dialogului dnei **Marija Pejčinović-Burić**, *secretarul general al Consiliului Europei*, cu membrii Adunării:

- relatia CoE-UE: a evidențiat importanța coordonării activității Consiliului Europei cu Uniunea Europeană în vederea evitării duplicării și a reafirmat valorile comune ale celor două organizații, și anume respectarea drepturilor omului, democrației și statului de drept; în context, a făcut apel la o colaborare mai strânsă în domenii precum inteligența artificială și protecția mediului și în ceea ce privește chestiuni pe termen lung, cum ar fi egalitatea și combaterea discriminării;

- protecția minorităților naționale: a subliniat impactul negativ al pandemiei asupra grupurilor minoritare vulnerabile din societate, iar cu privire la minoritățile naționale și limbile regionale sau minoritare eficiența organismelor de monitorizare relevante au fost întărite în urma adoptării unor inițiative recente;

- elaborarea unui instrument juridic privind drepturile omului și mediul: a salutat ultimele trei președinții ale Comitetului Miniștrilor (Georgia, Grecia și Germania), care au priorizat și îmbrățișat această politică și au demonstrat potențialul de a face progrese într-o scurtă perioadă de timp într-un nou domeniu; așteaptă cu interes dezbaterile din cadrul Forumului Mondial al Democrației, care, în acest an, va avea ca temă: *Poate democrația salva mediul?*

Alte întrebări adresate SG CoE s-au referit la reconcilierea postconflict între Armenia și Azerbaidjan, respectarea drepturilor omului în zonele afectate de conflict ale Georgiei, promovarea dialogului între palestinieni și noua coaliție de guvernare din Israel.

* * *

În ziua de 23 iunie a.c., în marja sesiunii, a fost organizat un Panel la nivel înalt cu tema: *Convenția Consiliului Europei pentru prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice (Convenția de la Istanbul): zece ani mai târziu, în cadrul căruia dna Anca Dana Dragu, președinta Senatului, a susținut o intervenție online, în calitate de vorbitor principal.*

În intervenția sa, dna Anca Dana Dragu a subliniat că ratificarea, de către România, în anul 2016, a Convenției de la Istanbul a reprezentat începutul unui proces complex de revizuire a legislației interne, de reînnoire a politicilor publice și a modului de finanțare a acestora, dar și de consolidare a parteneriatelor cu societatea civilă și a cooperării în plan extern, în vederea protejării femeilor împotriva tuturor formelor de violență. Totodată, a evidențiat provocările actuale generate de creșterea fără precedent a violenței domestice, în contextul pandemiei de COVID-19.

Referindu-se la evoluțiile recente din România, în plan legislativ, președinta Senatului a menționat, cu titlu de exemplu, instituirea, prin lege, a monitorizării cu ajutorul brățărilor electronice, sistem care va fi folosit, în faza pilot, cu ocazia aplicării ordinului de protecție pentru victimele violenței domestice, precum și introducerea, în legea privind prevenirea și combaterea violenței domestice, a prevederilor referitoare la violența cibernetică.

Dna Anca Dana Dragu a menționat angajamentul personal, asumat încă de la începutul preluării mandatului de președintă a Senatului României, de a sprijini procesul de implementare a Convenției de la Istanbul, prin mobilizarea tuturor actorilor naționali, consolidarea dialogului interinstituțional, implicarea societății civile și promovarea acestui subiect, cu prioritate, pe agenda cooperării interparlamentare în plan bilateral și multilateral.

Președinta Senatului a subliniat rolul comisiilor parlamentare de specialitate în monitorizarea implementării Convenției de la Istanbul, necesitatea dezvoltării unor indicatori care să faciliteze acest proces, dar și importanța alocării de linii bugetare în scopul promovării egalității de gen și al consolidării statutului femeilor în societate.

În încheiere, președinta Senatului a reafirmat angajamentul României de a continua implementarea prevederilor Convenției de la Istanbul, subliniind valoarea acestui instrument care salvează vieți, protejează mamele și oferă șansa unui viitor sigur pentru copii.

Dintre rapoartele supuse dezbaterii și aprobării plenului Adunării, în ordinea prezentării, menționăm:

- **Raportul: Ar trebui politicienii să fie urmăriți penali pentru declarațiile făcute în timpul exercițiului mandatului lor** (*raportor: dl Boriss Cilevics, Letonia, SOC*):

Potrivit rezoluției adoptate pe această temă, politicienii ar trebui să beneficieze de un înalt grad de protecție în ceea ce privește libertatea de expresie și libertatea de întrunire, atât în Parlament, cât și în circumscripțiile în care au fost aleși, dar, aceste libertăți nu sunt absolute, ci trebuie aplicate, cu respectarea statului de drept. Totodată, documentul Adunării subliniază că discursul instigator la ură, precum și apelurile la înlăturarea prin violență a unor instituții democratice nu fac obiectul protecției oferite de libertatea de expresie. Rezoluția mai arată că fiecare cetățean, și în special politicienii, au dreptul de a înainta propuneri a căror aplicare ar determina modificări ale Constituției, cu condiția ca mijloacele folosite în acest scop să fie pașnice și legale.

Raportul parlamentarului leton se referă cu precădere la situația din Turcia și Spania.

Cu privire la Turcia, rezoluția adoptată arată că numeroși politicieni sunt încarcerați pentru declarații pe care le-au făcut în exercitarea mandatelor lor politice și că independența instanțelor judecătorești din Turcia a fost din ce în ce mai mult pusă la îndoială. Documentul Adunării reiterează apelul pentru liberarea dlui Selahattin Demirtaş, președintele unuia dintre principalele partide de opoziție din Turcia, implementând astfel hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului și decizia Comitetului Miniștrilor al Consiliului European. De asemenea, autorităților de la Ankara li se recomandă să se abțină de la urmărirea penală sistematică a politicienilor pentru infracțiuni legate de terorism ori de câte ori acestea se referă la persoane kurde sau la regiunea kurdă și să reexamineze toate cazurile de politicieni urmăriți penal sau chiar condamnați pentru declarații făcute în exercitarea mandatului lor politic.

Cu privire la Spania, Adunarea și-a exprimat respectul deplin față de ordinea constituțională a statului, precum și față de tribunalele spaniole care au pe rol soluționarea unor spețe relevante, precum și relativ la dreptul de a ataca în timp util orice hotărâre a instanțelor spaniole la Curtea Europeană a Drepturilor Omului. Documentul adoptat menționează că simpla exprimare a unor viziuni pro-independență nu reprezintă un temei pentru începerea urmăririi penale, dar amintește că mai mulți politicieni catalani au fost urmăriți penali și, în cel din urmă, condamnați la mulți ani de închisoare pentru revoltă (sediție) și alte infracțiuni, între altele pentru declarații făcute în exercitarea mandatelor lor politice în sprijinul referendumului neconstituțional privind independența Cataloniei din octombrie 2017.

Rezoluția APCE îndeamnă autoritățile de la Madrid să intre într-un dialog deschis și constructiv cu toate forțele politice din Catalonia, inclusiv cu cei care se opun independenței, în vederea consolidării democrației spaniole și ajungerii la un compromis care va permite Spaniei, o democrație europeană puternică, să își rezolve diferendele politice, inclusiv pe teme sensibile, prin autoritatea statului de drept, bunei guvernante și a respectului deplin pentru drepturile omului, fără a recurge la legea penală, dar în deplină consonanță cu ordinea constituțională a Spaniei.

- **Raportul: Depășirea crizei socio-economice generate de pandemia de Covid-19** (*raportor: dl Andrej Hunko, Germania, Grupul Stângii Europene Unite/SEU*):

În baza rezoluției adoptate, Adunarea și-a exprimat profunda îngrijorare cu privire la situația populației vulnerabile afectate de criza socio-economică generată de pandemie. Textul APCE mai arată că recesiunea determinată de pandemie a adus cu sine sincope majore în furnizarea de resurse pentru companii, lucrători și state și în fluxurile globale de investiții, situație de natură să se răsfrângă din punct de vedere sanitar, social și economic asupra grupurilor vulnerabile. Rezoluția Adunării face apel la reechilibrarea dezvoltării economice cu nevoile sociale și de mediu și de asemenea încurajează statele să își extindă capacitatea fiscală și programele de investiții publice în vederea îmbunătățirii calității și accesibilității serviciilor publice, stimulării ocupării forței de muncă și a învățării pe tot parcursul vieții, întăririi oportunităților profesionale pentru tineri și asigurării unui venit minim și a unei protecții sociale adecvate.

Parlamentarii APCE recomandă de asemenea consolidarea finanțelor publice, în special prin colectarea de noi resurse, cum ar fi introducerea unei taxe pe tranzacții financiare și prin examinarea unor tipuri de impozitare a proprietăților deținute de cei mai înstăriți membri ai societății.

Adunarea, în rezoluția adoptată, evidențiază necesitatea modernizării Cartei Sociale Europene, care să includă și recunoașterea unor noi drepturi izvorâte din multiplele provocări generate de pandemie. De asemenea, APCE face apel la statele membre CoE să doneze, într-o manieră coordonată, o parte a stocurilor de vaccinuri pe care le dețin către statele care au cea mai mare nevoie de ele.

- **Raportul: Impactul pandemiei de Covid-19 asupra drepturilor copiilor** (*raportor: baroana Doreen Massey, Marea Britanie, SOC*):

Potrivit textului adoptat de APCE în baza acestui raport, impactul pandemiei asupra copiilor a fost unul devastator, iar "generația Covid" se va confrunta cu consecințe și în anii următori, dacă guvernele europene nu vor lua decizii corespunzătoare în această privință. Membrii Adunării arată, în textul adoptat, că sănătatea fizică și mentală a copiilor, cât și oportunitățile de învățare și dezvoltare au fost afectate negativ, iar violența împotriva copiilor s-a intensificat, inclusiv violența domestică și sexuală, în timp ce impactul pandemiei în țările mai sărace a suscitat îngrijorare cu privire la mortalitatea infantilă, exploatarea prin muncă a copiilor, căsătoriile minorilor și traficul cu copii.

Adunarea îndeamnă guvernele europene să dezvolte strategii de redresare postpandemie, care să susțină părinții și persoanele care oferă îngrijire, să asculte ce au de spus copiii și să arate solidaritate cu cele mai sărace grupuri sociale și cu țările ai căror locuitori au venituri reduse, întrucât aceștia au fost cei mai afectați de pandemie. Rezoluția APCE menționează o serie de măsuri care pot fi luate în vederea edificării unor sisteme de protecție socială reziliente și finanțate adecvat pentru copii și pentru cei care îi au în grijă, sisteme care să asigure o protecție eficace a drepturilor copiilor în situația unor viitoare crize.

Raportul: Libertatea media, încrederea publică și dreptul cetățenilor la informație (*raportor: dl Roberto Rampi, Italia, SOC*):

Adunarea îndeamnă guvernele europene să extindă dreptul la informație, care să conștie într-un nivel cât mai ridicat de transparență în viața publică, mass-media vibrante și diverse și un mediu educațional și cultural bogat, care să încurajeze participarea democratică și combaterea dezinformării post-adevăr și a manipulării opiniei publice. Rezoluția adoptată pe această temă subliniază că dreptul la informație va permite fiecărui cetățean să fie informat în mod activ cu privire la aspectele tuturor etapelor procesului decizional și proceselor administrative/de reglementare, premisă a unei participări democratice depline. Potrivit aceluiași document, dreptul la informație poate fi asigurat prin instrumente de politici publice relevante care să maximizeze accesul la documente oficiale și la registrele privind acționariatul companiilor, promovarea accesului liber la cunoștințe științifice și academice, garantarea unei media pluraliste și independente cu indicarea deplinei transparențe a acționariatului și contracararea cultului secretomaniei în anumite domenii ale vieții publice. Rezoluția Adunării evidențiază că dreptul la informație trebuie să cuprindă și măsuri mai ample care să încurajeze înțelegerea de către public și gândirea critică într-o societate democratică, precum accesul facil și pe tot timpul vieții la artă, cultură, literatură, muzică, teatre și muzee. Textul adoptat de APCE enunță o serie de măsuri specifice pe care guvernele și partenerii privați le pot lua pentru garantarea unui asemenea drept, precum ratificarea Convenției de la Tromsø privind accesul la documente oficiale, prin extinderea obligațiilor companiilor de raportare financiară, îmbunătățirea reglementării activității de lobby, creșterea gradului de transparență a finanțării trusturilor media și încurajarea accesului direct la cercetare academică. În final, Adunarea a propus crearea unui sistem național independent de monitorizare a legalității, corectitudinii și caracterului complet al informațiilor furnizate de trusturile naționale de media, prin publicarea unor

rapoarte lunare și exercitarea unui control parlamentar și cetățenesc asupra algoritmilor utilizați de companiile de social media.

- **Raportul: Permisele sau certificatele Covid: protecția drepturilor fundamentale și implicațiile de natură juridică** (*raportor: dl Damien Cottier, Elveția, ALDE*):

Adunarea a clarificat condițiile necesare pentru utilizarea permiselor Covid, arătând că folosirea acestora vine la pachet cu o serie de complicații de natură juridică și din perspectiva respectării drepturilor omului. Conform documentului adoptat de APCE, aceste permise ar trebui să conțină categorii care să distingă între persoanele care au fost vaccinate împotriva Covid, cele care s-au recuperat în urma bolii și cele care au fost testate negativ, iar orice relaxare a restricțiilor acordate de acest permis ar trebui să ia în considerare riscul de transmitere pentru aceste grupuri, precum și situația epidemiologică din țara respectivă. De asemenea, rezoluția arată că un sistem de permise Covid trebuie să aibă o bază juridică solidă, să respecte pe deplin standardele în materie de protecția datelor cu caracter personal și să fie protejate împotriva contrafacerii și a oricărei alte utilizări abuzive. Totodată, Adunarea arată în această rezoluție că nici un sistem de permise Covid nu trebuie să fie echivalent cu coerciția și transformarea vaccinării într-o activitate obligatorie.

- **Raportul: Întărirea participării femeilor din grupurile subreprezentate la procesul decizional politic și public** (*raportor: dna Eglentina Gjermeni, Albania, SOC*):

În rezoluția adoptată pe această temă, Adunarea îndeamnă statele membre să promoveze participarea femeilor din grupurile subreprezentate la procesul decizional politic prin acțiuni la diferite niveluri, cu accent pe combaterea stereotipurilor de gen și a sexismului, accesul la procesul decizional public și participarea în cadrul structurilor partidelor politice. Documentul arată că progresele în această materie sunt inconsistente și într-un ritm mult prea scăzut, în special în ceea ce privește femeile cu dizabilități, femeile tinere, femeile LGBTI, femeile roma, femeile de culoare sau cele migrante. În rezoluția adoptată pe această temă, Adunarea consideră că este nevoie de o abordare intersecțională cu privire la procesul decizional, precum și de măsuri țintite care să ofere protecție tuturor membrilor societății. De asemenea, textul Adunării îndeamnă bărbații să continue să promoveze egalitatea de gen, în special în politică, precum și combaterea violenței împotriva femeilor. Rezoluția APCE consideră că participarea femeilor și fetelor, în toată diversitatea lor, la procesul decizional politic și public va transmite un mesaj puternic de recunoaștere a importanței societăților incluzive, creșterii reprezentativității și întăririi legitimității și relevanței deciziilor.

- **Raportul: Situația tătarilor din Crimeea** (*raportor: dna Thorhildur Sunna Ævarsdottir, Islanda, SOC*):

În rezoluția adoptată pe această temă, Adunarea a reiterat condamnarea anexării ilegale a Crimeii de către Federația Rusă și și-a exprimat îngrijorarea cu privire la încălcările grave ale drepturilor tătarilor crimeeni, inclusiv în ceea ce privește crimele și disparițiile forțate, care, din păcate, nu au făcut obiectul unei anchete efective. Documentul face apel la declanșarea de investigații pentru fiecare caz de crimă, răpire, dispariție forțată, tortură sau tratament inuman sau degradant asupra tătarilor crimeeni și aplicarea de sancțiuni pe măsură celor care se fac vinovați. Adunarea face apel la autoritățile ruse să pună capăt aplicării dreptului rus în Crimeea, inclusiv în materie de combatere a terorismului și extremismului și, în concordanță cu dreptul internațional, să fie aplicată legislația în vigoare în Ucraina. Totodată, membrii APCE îndeamnă autoritățile Federației Ruse să înceteze transferurile persoanelor deținute din Crimeea pe teritoriul său, iar actorii relevanți sunt încurajați să implice în mod nemijlocit reprezentanții tătarilor crimeeni în dialogul internațional referitor la situația tătarilor crimeeni și a Crimeii. În final, rezoluția Adunării recomandă Comisiei de monitorizare să examineze pe viitor modul în care Federația Rusă a luat sau nu în considerare propunerile cuprinse în documentul APCE.

- **Raportul: Pentru o politică europeană în materie de diaspora (raportor: dl Paulo Pisco, Portugalia, SOC):**

Membrii Adunării fac apel la elaborarea unei politici europene în materie de diaspora și consideră că în acest demers Consiliul Europei ar trebui să dețină un rol central. Adunarea a adoptat o rezoluție și o recomandare în baza acestui raport în care sunt enunțate o serie de recomandări în atenția guvernelor naționale cu privire la elaborarea de politici pentru diaspora, menite să îmbogățească diversitatea culturală, să încurajeze dezvoltarea economică și să contribuie la edificarea unor societăți mai incluzive. Documentul Adunării arată că astfel de politici reprezintă o oportunitate decisivă pentru dezvoltarea economică, socială și culturală atât în statele de reședință, cât și în cele de origine, iar statele au de câștigat dacă se angajează într-un dialog cu comunitățile din diaspora, dacă examinează și răspund nevoilor acestora și dacă le includ în procesul decizional. Potrivit textului Adunării, Consiliul Europei poate contribui la acest proces prin aducerea laolaltă a parlamentarilor, guvernelor, asociațiilor de diaspora, organizațiilor neguvernamentale, media și organizațiilor de cercetare, inclusiv prin crearea unui Forum European al Diasporei, platformă care să faciliteze schimburile între comunitățile din diaspora.

- **Raportul: Combaterea afrofobiei sau a rasismului împotriva negrilor (raportor: dl Momoudou Malcolm Jallow, Suedia, Stânga Unită Europeană):**

Potrivit raportului, rasismul, inclusiv afrofobia și rasismul îndreptat împotriva negrilor, este încă frecvent întâlnit în Europa, dar o consolidare în ultima perioadă a conștientizării publice a acestei probleme a creat o fereastră de oportunitate pentru o acțiune determinată de eradicare a acestui flagel. În rezoluția adoptată pe acest subiect, Adunarea îndeamnă statele membre ale Consiliului Europei să recunoască moștenirea și impactul negativ al colonialismului, sclaviei și comerțului transatlantic cu sclavi și să ia în considerare introducerea unor scheme de reparații și înființarea unor comisii pentru adevăr, care să ajute la eliminarea afrofobiei și care să propună politici publice care să privilegieze acțiuni pozitive. Textul APCE recomandă, printre altele, eliminarea portretizării negative și stereotipale a persoanelor cu descendență africană din materialele educaționale și din media, iar guvernele sunt invitate să combată discriminările structurale în materie de ocupare a forței de muncă, politică, politici publice, acces la justiție și bunuri și servicii, sănătate, locuințe și educație, să întărească conștientizarea acestui tip de discriminare în rândul cetățenilor, să finanțeze grupuri de combatere a rasismului și să organizeze activități culturale în sprijinul celor 15 milioane de persoane de culoare și cu descendență africană care trăiesc în Europa.

- **Raportul: Transparența și reglementarea donațiilor către partide politice și campanii electorale din partea donatorilor externi (raportor: dl Konstantin Kuhle, Germania, ALDE):**

APCE a condamnat încercările altor state de a interfera în mod neadecvat sau ilicit în procesele decizionale democratice din alte state prin finanțarea unor partide politice sau a unor campanii electorale și a stabilit o foaie de parcurs pentru a lupta împotriva acestei practici. Plenul Adunării a adoptat o rezoluție în acest sens, care stabilește o serie de măsuri care să acopere lacunele juridice cu privire la finanțarea externă a partidelor politice prin limitarea sau interzicerea donațiilor direct către politicieni sau candidați, donațiile în natură, anonime sau în criptomonedă, împrumuturile sau fondurile transmise prin interpuși. Rezoluția mai arată că activitățile desfășurate de fundații, asociații, organizații caritabile și religioase, precum și alte organizații neguvernamentale, ar trebui să li se aplice reglementările privind finanțarea politică atâta vreme cât aceste organizații sunt implicate în campaniile electorale sau finanțează partidele politice. Totodată, textul rezoluției relevă faptul că asemenea măsuri nu trebuie utilizate abuziv astfel încât să aibă ca efect împiedicarea desfășurării activității organizațiilor guvernamentale.

Dezbateri de actualitate:

- **Nevoia unui mecanism european de solidaritate între statele europene în vederea diminuării presiunii migratorii asupra statelor din prima linie** (*prim-vorbitor: dl Pierre-Alain Fridez, Elveția, SOC*)

În deschiderea dezbaterii, parlamentarul elvețian a arătat că este nevoie de solidaritate cu statele care primesc pe teritoriul lor fluxuri mixte de migranți ilegali, solicitanți de azil și refugiați și de sprijin pentru drepturile acestor persoane, care în cea mai mare parte sunt extrem de vulnerabile. A mai adăugat că statele de destinație se află sub o presiune extraordinară, iar adeseori mijloacele lor sunt în mod constant depășite, motiv pentru care este necesar ca solidaritatea noastră să se manifeste, de exemplu, în relocarea adulților, copiilor și familiilor care nutresc un viitor care să însemne pace și securitate.

- **Situația din Belarus, o amenințare la adresa întregii Europe** (*prim-vorbitor: dl Emanuelis Zingeris, Lituania, PPE/CD*)

Potrivit parlamentarului lituanian, care a prefațat această dezbaterie de actualitate, Belarusul a devenit o amenințare la adresa Europei în ansamblu, în special pentru statele vecine, cu un real risc de destabilizare. În intervenția sa, dl Zingeris s-a referit la deturnarea în 23 mai a.c. a unui avion civil de către autoritățile din Belarus și, implicit, la arestarea oponentului politic al regimului de la Minsk, dl Roman Protasevici, precum și la recente măsurile luate de UE pentru a sancționa autoritățile belaruse. Totodată, a denunțat detenția ilegală și actele de tortură îndreptate împotriva oponentilor politici și a făcut apel la organizarea de alegeri anticipate.

* * *

Contribuția parlamentarilor români la lucrările celei de-a treia părți a Sesiunii ordinare a APCE 2020

Dl senator Titus Corlățean, membru al Delegației Parlamentului României la APCE:

- s-a adresat, în plenul Adunării, ministrului ungar al afacerilor externe și comerțului exterior, dl Péter Szijjártó, invitat la sesiune în calitate de președinte al Comitetului Miniștrilor al Consiliului Europei, președinție exercitată de Ungaria în perioada 21 mai-17 noiembrie 2021.

Dl senator Corlățean a ridicat problema necesității ca Președinția ungară să concilieze poziția sa națională în materia protecției minorităților naționale în baza căreia promovează constant conceptul așa-numitelor „drepturi colective” și, respectiv „autonomia teritorială pe criterii etnice”, în cazul altor state, cu responsabilitățile europene pe care le are în momentul de față ca Președinție a Comitetului Miniștrilor al Consiliului Europei și cu necesitatea de a promova standardele europene în materie. A mai adăugat că această poziție a părții ungare contravine standardelor europene consacrate în materie, precum Convenția-cadru pentru protecția minorităților naționale și o serie de tratate bilaterale ale Ungariei, inclusiv cu România.

Totodată, senatorul român a solicitat ministrului ungar de externe “să celebreze” președinția Ungariei la Consiliul Europei prin consacrarea în dreptul intern a unei veritabile reprezentări a minorităților naționale în Parlamentul Ungariei, începând cu minoritatea română, întrucât sistemul actual prevede un mecanism care simulează această reprezentare prin intermediul unor „purtători de cuvânt” ai minorităților naționale, care nu sunt parlamentari și care nu dispun de nicio prerogativă legislativă sau vreo posibilitate de a participa la dezbaterile parlamentare.

În reacția sa, ministrul de externe ungar și-a exprimat aprecierea pentru cooperarea bilaterală româno-ungară de-a lungul timpului, în pofida unor diferende de opinii care au existat și încă persistă și pentru valoarea de punte de legătură a celor două minorități, română și ungară, arătând în același timp că guvernul de la Budapesta face eforturi pentru prezervarea identității și a drepturilor minorității române.

De menționat, în acest context, că, luni, 21 iunie a.c., în cadrul reuniunii Comisiei APCE pentru afaceri politice și democrație, dl senator Corlățean a ridicat problema reprezentării reale a minorității române în Legislativul de la Budapesta și cu ocazia prezentării priorităților Președinției ungare la Consiliul Europei de către Reprezentantul Permanent al Ungariei pe lângă Consiliul Europei și de șeful Delegației maghiare la APCE, dl Zsolt Németh, care deține și funcția de președinte al Comisiei APCE pentru afaceri politice și democrație.

- a inițiat o moțiune pentru rezoluție, intitulată: ***Continuarea înrăutățirii accesului minorităților din Ucraina la educație în limba maternă: necesitatea implementării Rezoluției APCE 2189 (2017)***. Acestui demers i s-au alăturat membri ai Delegației Parlamentului României la APCE: dl senator Viorel-Riceard Badea, doamnele deputat Anamaria Gavrilă și Dumitrina Mitrea și dl deputat Andi-Lucian Cristea, precum și membri ai Adunării din Elveția, Franța, Germania, Olanda, Italia, Spania, Letonia, Ungaria, Serbia, Albania și San Marino provenind din toate cele cinci grupuri politice ale APCE.

Această inițiativă a fost depusă în contextul în care de la adoptarea *Rezoluției APCE (2017) privind noua lege a educației din Ucraina: un impediment major pentru învățământul în limbile materne ale minorităților naționale*, inițiată la momentul respectiv de asemenea de Delegația română la APCE, dreptul la educație în limba maternă pentru persoanele aparținând minorităților naționale a cunoscut o tendință de deteriorare accentuată. În pofida a două avize ale Comisiei Europene pentru Democrație prin Drept (Comisia de la Veneția) din 2017 și 2019, care menționau, printre altele, că acțiunea legitimă a Ucrainei de a își consolida utilizarea limbii oficiale nu poate aduce atingere drepturilor lingvistice ale persoanelor aparținând minorităților naționale, autoritățile de la Kiev au adoptat alte două acte normative cu impact negativ asupra acestor drepturi, respectiv Legea privind asigurarea funcționării limbii ucrainene ca limbă de stat (2019) și Legea privind educația secundară generală completă (2020).

Potrivit documentului depus la APCE, semnatarii acestuia își exprimă îngrijorarea cu privire la proiectul de lege privind popoarele indigene¹, transmis în luna mai a.c. de președintele Ucrainei, Volodimir Zelenski, către Rada Supremă a Ucrainei, o nouă inițiativă, care, dacă ar fi adoptată, va conferi doar populațiilor indigene dreptul de a își dezvolta identitatea, etnică, culturală, lingvistică și religioasă. Definiția legală a poporului indigen, cuprinsă în acest proiect de act normativ, se referă exclusiv la comunități etnice, formate pe teritoriul Ucrainei actuale, cu propria limbă și cultură, dar fără corespondent într-un alt stat național din afara Ucrainei. Adoptarea acestui act normativ va fi astfel sinonimă cu negarea dreptului la educație în limba maternă pentru minoritățile naționale (români, unguri, polonezi, bulgari, greci și ruși), situație extrem de gravă care reclamă un răspuns ferm din partea Adunării Parlamentare a Consiliului Europei, cu luarea în considerare a elementelor deja examinate cu ocazia Rezoluției APCE 2189 (2017).

Dl senator Viorel-Riceard Badea;

- a susținut o intervenție în plenul Adunării în cadrul dezbaterii raportului cu tema: *Impactul pandemiei de Covid-19 asupra drepturilor copiilor (raportor: baroana Doreen Massey, Marea Britanie, Grupul Socialiștilor, Democraților și Verzilor/SOC)*; a salutat menționarea în proiectul de rezoluție aferent acestui raport a situației copiilor ai căror părinți sunt plecați la muncă în străinătate, subiect abordat de dl senator Badea într-un raport anterior și în baza căruia plenul APCE a adoptat o rezoluție și o recomandare pe această temă; a menționat că sectorul educațional din România s-a confruntat, ca în orice alt stat, cu o serie de dificultăți în aceste vremuri, iar ca exemple de bune practici s-a referit la programul *Telescoala*, care, după suspendarea cursurilor cu prezență fizică, a reprezentat o alternativă utilă pentru elevii în ani terminali care aveau de pregătit examenele naționale; a arătat de asemenea că în urma implementării Programului Național *Școala de acasă* au fost achiziționate 250.000 de dispozitive electronice cu conexiune la Internet pentru a înlesni activitățile de învățământ la distanță pentru elevii provenind din medii defavorizate.

¹ În ziua de 1 iulie a.c., Rada Supremă a Ucrainei, întrunită în sesiune extraordinară, a adoptat Legea privind popoarele indigene.

- a susținut o intervenție în plenul Adunării pe marginea dezbaterii raportului intitulat: *Necesitatea unei politici europene în materie de diaspora (raportor: dl Paulo Pisco, Portugalia, SOC)*; a declarat că, în calitatea sa de senator pentru românii care trăiesc în afara țării, urmărește cu mare atenție acest subiect și îl preocupă modul în care concetățenii săi sunt integrați în statele în care au ales să trăiască, în cele mai multe cazuri în virtutea dreptului la liberă circulație și de ședere al Uniunii Europene; a subliniat că există comunități semnificative de români în Spania, Italia, Marea Britanie, Germania, dar și în multe alte state, iar potrivit unui studiu al Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE), România are cea de-a cincea cea mai numeroasă diasporă din lume raportat la numărul de locuitori; a arătat că a fost inițiatorul, la APCE, până în acest moment, a trei moțiuni pentru rezoluție pe teme care au legătură în mod nemijlocit inclusiv cu soarta unei părți importante a diasporei românești, respectiv: *Dreptul la muncă al lucrătorilor casnici, în special al femeilor, Impactul migrației forței de muncă asupra copiilor rămași în statele de origine, care deja au devenit rezoluții ale Adunării Parlamentare, respectiv Statutul precar al lucrătorilor transfrontalieri și sezonieri din Europa*, care a fost transmisă la Comisia pentru migrație, refugiați și persoane strămutate pentru desemnare de raportor; a reliefat necesitatea implicării membrilor comunității din diaspora în tot ceea ce înseamnă viața comunității în care trăiesc, prin asocierea acestora la procesul decizional care privește comunitatea respectivă, dar în același timp sunt extrem de importante și eforturile pe care statele de origine trebuie să le facă pentru a crea, într-un orizont de timp rezonabil, premise solide pentru facilitarea reîntoarcerii în țară a acelor membri ai diasporei care și-ar dori acest lucru; și-a exprimat sprijinul pentru propunerea adresată Comitetului Miniștrilor al Consiliului Europei de a fi elaborată o Carte Albă a bunelor practici ale angajamentului diasporei în cadrul statelor membre ale Consiliului Europei.

senator Titus CORLĂ

senator Viorel-Ricard BADEA/membru

senator Elena-Simona SPALAKU, membru